

روایت تهران قدیم

تالیف و گردآوری

سحر آبگینه‌چی و سامان بیات ترک

انتشارات کیتی قلم

بهار ۱۴۰۳

سرشناسه : آگینه‌چی، سحر، ۱۳۷۶ -
 عنوان و نام پدیدآور : روایت تهران قدیم/تالیف و گردآوری سحر آگینه‌چی و سامان بیات ترک؛ ویراستار علیرضا لچینیانی.
 مشخصات نشر : تهران: گیتی قلم، ۱۴۰۳ .
 مشخصات ظاهری : ۹۹ص: مصور، جدول، نقشه (بخشی رنگی).؛ ۱/۴×۵/۲۱ س. م .
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۵۹۵-۰-۷ ریاال : ۱۷۵۰۰۰۰
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۹۰-۹۶.
 موضوع : تهران -- تاریخ
 موضوع: Tehran (Iran) -- History
 موضوع : شهرسازی -- ایران -- تهران -- تاریخ -- قرن ۱۳ق. -- ۱۴
 موضوع: City planning -- Iran -- Tehran -- History -- 19th - 20th centuries
 شناسه افزوده : بیات ترک، سامان، ۱۳۷۶-
 رده بندی کنگره : ۸۷۸ / ۲۰۷۹ DSR
 رده بندی دیویی : ۱۲/۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۹۶۳۷۲۰۷

روایت تهران قدیم

ناشر	:	گیتی قلم
نام کتاب	:	روایت تهران قدیم
تالیف	:	سحر آگینه‌چی، سامان بیات ترک
ویراستار	:	علیرضا لچینیانی
چاپ و صحافی	:	رامین
نوبت چاپ	:	اول-۱۴۰۳
تیراژ	:	۱۰۰ جلد
قیمت	:	۱۷۵۰۰۰ تومان
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۹۱۵۹۵-۰-۷

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر شخصی تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر)، نشر یا پخش یا عرضه نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

نشانی دفتر مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۶ آذر، کوچه پارس، پلاک ۶ - تلفن: ۰۹۲۰۱۱۰۳۲۵۸
 پایگاه اطلاع رسانی و فروشگاه اینترنتی: www.gitighalam.ir، پست الکترونیک: info@gitighalam.ir

فهرست مطالب

۱	مقدمه ناشر
۲	پیشگفتار
۳	صفویان
۵	آغاز حکومت صفویه
۱۴	زندیه
۱۶	آغاز حکومت زندیه
۲۰	قاجاریه
۲۳	آغاز حکومت قاجاریه
۲۳	آقامحمدخان قاجار
۲۳	فتحعلی شاه
۲۹	محمدشاه قاجار
۳۲	ناصرالدین شاه
۴۶	مظفرالدین شاه
۵۱	محمدعلی شاه
۵۳	احمدشاه
۶۳	سبک تهران
۷۱	پهلوی
۷۲	رضاشاه (پهلوی اول)
۸۰	دوره محمدرضا

فهرست اشکال و جداول

- شکل ۱- دروازه‌ای از تهران ۷
- شکل ۲- نقشه تهران در زمان صفویه ۸
- شکل ۳- محدوده قلمرو حکومتی ایران در زمان زندیه ۱۷
- شکل ۴- نقشه عبدالغفارخان ۳۷
- شکل ۵- خیابان علاءالدوله ۳۹
- شکل ۶- نقشه حصار طهماسبی و حصار ناصری ۴۳
- شکل ۷- میدان توپخانه ۶۹
- شکل ۸- نقشه خیابان‌ها در ۱۳۰۹ ۷۶
- شکل ۹- میدان سپه در تهران ۸۴
- شکل ۱۰- سازمان فضایی تهران در زمان پهلوی دوم ۸۶
- جدول ۱- ادوار حکومت پهلوی ۸۰

مقدمه ناشر

تهران، پایتخت ایران، یکی از شهرهای با قدمت و تاریخچه ای غنی و متنوع است. شهر تهران در طول تاریخ خود شاهد تغییرات و تحولات فراوانی بوده است و نقش مهمی در تاریخ و فرهنگ ایران داشته است. مطالعه و روایت تهران قدیم و شناخت تاریخچه این شهر در دوره‌های حکومتی پیشین از جمله ضرورت هایی است که به ما کمک می کند تا درک بهتری از ریشه ها و فرهنگ این شهر داشته باشیم. یکی از دلایل اصلی اهمیت روایت تهران قدیم این است که تهران به عنوان پایتخت ایران در طول ادوار چندی از دوره‌های حکومتی پیشین می زیسته است. تهران از زمان حکومت آقا محمدخان قاجار و به سال ۱۱۶۴ ه.ش تا به امروز- قریب به ۲۴۰ سال- به عنوان پایتخت ایران شناخته می شود. بنابراین، آشنایی با تاریخچه تهران در این دوره‌های زمانی می تواند به ما کمک کند تا درک عمیق تری از ریشه ها و تحولات شهر پیدا کنیم. همچنین، تهران در طول تاریخ خود شاهد تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بسیاری بوده است. آشنایی با این تحولات و رویدادهای تاریخی از جمله حکومت های پیشین می تواند به ما کمک کند تا ریشه ها و عوامل اصلی تحولات فرهنگی و اجتماعی در تهران را درک کنیم. علاوه بر این، روایت تهران قدیم و شناخت تاریخچه تهران در دوره‌های حکومتی پیشین می تواند به ما کمک کند تا از تغییرات شهرسازی و توسعه شهری در طول زمان آگاه شویم. تحولات شهری در تهران در طول تاریخ شاهد تغییرات بزرگی بوده است و شناخت این تغییرات می تواند به ما در درک بهتر و برنامه ریزی مناسب برای آینده شهر کمک کند. اهمیت موضوع روایت تهران قدیم و شناخت تاریخچه تهران در دوره‌های حکومتی پیشین بسیار ارزشمند بوده و برای حفظ و گسترش فرهنگ و تمدن این شهر بسیار ضروری می باشد.

پیشگفتار

به طور کلی، تهران یک شهر پویا، گوشه گیر و پر از انرژی است که ترکیبی از تاریخ، فرهنگ، هنر، تجارت و زندگی مدرن را در خود جای داده است.

شهر تهران، پایتخت و بزرگ ترین شهر ایران است که در استان تهران واقع شده است و به عنوان مرکز فرهنگی، اقتصادی و سیاسی کشور دارای اهمیت بسیاری است. این شهر مانند همه ی شهر های دیگر قصه هایی در دل خود دارد و شب هایی که برایش صبح نشده است را گذرانده است. در این کتاب به قصه و روایت تهران از آغاز حکومت صفویه تا پایان پهلوی پرداخته میشود؛ البته تهران پیش از صفویه هم تهران بوده است و قصه هایی داشته اما در این کتاب فقط به چند دوره ی تاریخی بسنده میشود.

اقتصاد تهران بسیار پویا و گوناگون است و شهری برای تجارت و کسب و کارهای مختلف بسیار مهم است. این شهر دارای مناطق مختلفی است که هر کدام جاذبه های خاص خود را دارند که در برخی دوران ها از این جاذبه ها به بهترین نحو استفاده شده است و در برخی دوران ها هم متأسفانه نادیده گرفته شده است.

این شهر همچنین دارای مراکز فرهنگی و هنری متعددی است که هر ساله از ابتدایش تا به امروز میزبان رویدادها و جشنواره های مختلف، بوده است.

روایت تهران در دوره

صفویان